

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 11.10.2004
KOM(2004) 651 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Európske zmluvné právo a revízia acquis: ako ďalej

1. ÚVOD

Toto oznámenie tlmočí reakciu Komisie na Akčný plán z roku 2003,¹ berúc do úvahy reakcie inštitúcií EÚ, členských štátov a zainteresovaných strán. Načrtáva ako sa bude ďalej „Spoločný referenčný rámec“ („Common Frame of Reference“, CFR) rozvíjať, aby sa zlepšila koherentnosť už existujúceho a budúceho *acquis* a predostiera konkrétne plány k častiam *acquis*, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v súlade so „Stratégiou spotrebiteľskej politiky 2002-2006“. Zároveň tiež prezentuje plánované aktivity týkajúce sa presadzovania štandardných zmluvných podmienok v celej EÚ a mieni pokračovať v úvahách o náležitosti fakultatívneho nástroja.

Európsky parlament (EP)² a Rada³ prijali rezolúcie vítajúce Akčný plán, v ktorom zdôrazňujú potrebu zapojiť všetky zainteresované strany, najmä pri vypracovávaní CFR. Európsky parlament požiadal o dokončenie CFR do konca roku 2006 a jeho urýchlené zavedenie. Rada tiež uznala užitočnosť všeobecných zmluvných podmienok v celej EÚ, ktoré by vypracovali zmluvné strany rešpektujúc predpisy Spoločenstva a vnútroštátne predpisy. Tieto inštitúcie sa zároveň obrátili na Komisiu so žiadosťou, aby pokračovala v úvahách o fakultatívnom nástroji.

Do dnešného dňa bolo obdržaných 122 príspevkov k diskusii. Komisia so súhlasom autorov uverejnila príspevky a ich zhrnutie.⁴ V júni 2003⁵ sa konali dva workshopy o zmluvnom práve, aby sa zaručilo zapojenie zainteresovaných strán. Ďalší workshop o štandardných zmluvných podmienkach sa konal v januári 2004.⁶ Navyše sa v apríli 2004⁷ uskutočnila spoločná konferencia Komisie a Európskeho parlamentu.

2. AKO ĎALEJ

2.1 Zlepšenie existujúceho a budúceho *acquis* (Opatrenie I Akčného plánu)

Prispievatelia Akčného plánu podporili potrebu zlepšiť kvalitu a jednotnosť *acquis* v oblasti zmluvného práva a zdôraznili, že CFR by mohlo napomôcť tomuto cieľu. Vzhľadom na túto významnú podporu bude Komisia pokračovať vo vypracovávaní CFR.

2.1.1 Hlavná úloha CFR

Akčný plán vymedzil rôzne kategórie problémov *acquis*. Hlavnými problémami boli:

¹ Všetky dokumenty týkajúce sa európskeho zmluvného práva sú dostupné na internetovej stránke Komisie:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/index_en.htm

² Pozri poznámku pod čiarou 1.

³ Pozri poznámku pod čiarou 1.

⁴ Pozri poznámku pod čiarou 1.

⁵ Pozri poznámku pod čiarou 1.

⁶ http://europa.eu.int/comm/internal_market/contractlaw/2004workshop_en.htm

⁷ Pozri poznámku pod čiarou 1.

- Používanie abstraktných právnych pojmov, ktoré buď nie sú definované alebo sú definované v smerniciach príliš všeobecne.
- Oblasti, v ktorých aplikácia smerníc nevyrieši problém v praxi.
- Rozdiely medzi vnútroštátnymi implementačnými zákonmi, ktoré vyplývajú z použitia minimalnej harmonizácie v smerniciach o ochrane spotrebiteľa.
- Nejednotnosť v právnych predpisoch ES týkajúcich sa zmluvného práva.

Aby sa bolo možné týmito problémami zaoberať, musí sa najprv rozhodnúť, zda je potreba existujúcej smernice modifikovať. Ak áno, potom použije Komisia CFR ako sadu nástrojov, kde je to vhodné, pri prezentovaní návrhov na zlepšenie kvality a jednotnosti existujúceho *acquis* a budúcich právnych nástrojov v oblasti zmluvného práva. Zároveň to bude slúžiť na zjednodušenie *acquis*.⁸ CFR poskytne jasné definície právnych pojmov, základných zásad a koherentné vzorové pravidlá zmluvného práva, čerpajúc z *acquis* ES a z najlepších riešení pochádzajúcich z právnych poriadkov členských štátov.

⁸ Táto iniciatíva je zahrnutá v rámci oznámenia Komisie o “Aktualizácii a zjednodušení *acquis* Spoločenstva” (COM(2003)71) a jej cieľom je zjednodušenie právnych predpisov.

Príklad: Revízia spotrebiteľskej *acquis*

Hlavným cieľom Komisie aj naďalej zostáva zvýšenie spotrebiteľskej a obchodnej dôvery na vnútornom trhu prostredníctvom vysokej spoločnej úrovne ochrany spotrebiteľa a eliminácie prekážok vnútorného trhu a zjednodušenia regulačných opatrení.⁹ Bude sa posudzovať osem spotrebiteľských smerníc,¹⁰ za účelom určenia či sa im podarilo dosiahnuť tieto ciele, najmä vzhľadom na podmienky „minimálnej harmonizácie“, ktoré obsahujú.

Revízia zhodnotí, do akej miery v praxi súčasné smernice, ako celok a jednotlivo, dosiahli ciele Komisie na ochranu práv spotrebiteľa a vnútorného trhu. To znamená preskúmať nielen smernice samotné ale aj spôsob, akým sú aplikované a trhy v rámci ktorých fungujú (napr. vnútroštátne transpozičné zákony; jurisprudenciu, samoreguláciu; vykonávanie; stupeň súladu v praxi; a vývoj v obchodnej praxi, technológií a spotrebiteľských očakávaní).

Revízia preskúma najmä tieto otázky:

- Je stupeň ochrany spotrebiteľa, ktorý požaduje smernica dostatočne vysoký na to, aby zabezpečil dôveru spotrebiteľa?
- Je stupeň harmonizácie dostatočný na to, aby eliminoval prekážky vnútorného trhu a deformácie hospodárskej súťaže pre obchod a spotrebiteľa?
- Je obchod minimálne zaťažovaný stupňom regulácie a podporuje hospodársku súťaž?
- Sú smernice uplatňované efektívne?
- Celkove sú nejaké závažné rozdiely, nezrovnalosti alebo vzájomné prekrývanie sa v rámci ôsmich smerníc?
- Ktorá zo smerníc by sa mala reformovať ako prvá?

Určité špecifické otázky tiež vyvstávajú:

- Je rozsah pôsobnosti smernice správny? Sú požiadavky na predzmluvné údaje primerané?
- Mali by byť lehoty a možnosti odstúpenia pri podomovom predaji, podielovom vlastníctve s časovým určením doby užívania a predaji na diaľku úplne harmonizované a zjednotené medzi jednotlivými smernicami?

⁹ Ú. v. ES C 137, 8.6.2002, s. 2.

¹⁰ Smernice 85/577, 90/314, 93/13, 94/47, 97/7, 98/6; 98/27, 99/44.

- Je potrebné ďalej harmonizovať zmluvné právo?
- Existuje priestor pre spojenie niektorých smerníc na to, aby sa znížili nezrovnalosti medzi nimi?

Za účelom revízie spotrebiteľského *acquis* sa plánuje niekoľko krokov:

- Rozvoj verejnej databázy *acquis*, vrátane vnútroštátnych právnych predpisov a jurisprudencie. Tento projekt poskytne aj komparatívnu analýzu implementácie smerníc do praxe.
- Ustanovenie stálej pracovnej skupiny pozostávajúcej z expertov členských štátov, ktorá by fungovala ako fórum na výmenu informácií a priestor na diskusiu o implementácii *acquis*.
- Implementačné správy o smerniciach týkajúcich sa vyznačenia ceny, predaja na diaľku, predaja spotrebného tovaru a súdnych príkazov. Pri týchto správach sa bude konzultovať aj so zainteresovanými stranami a bude sa pokračovať seminármi.

Na základe dokončenia projektu a správ, Komisia zväži potrebu návrhnúť doplnenie a zmeny existujúcich smerníc. Očakáva sa, že táto diagnostická fáza bude ukončená do konca roku 2006. Akékoľvek návrhy budú brať do úvahy práce na návrhu CFR, tak ako je to potrebné a budú sprevádzané príslušnými ohodnoteniami dopadu opatrení.

Rovnako by bolo žiaduce, aby Rada a EP mohli použiť CFR pri predkladaní zmien a doplnení k návrhom Komisie. Také využitie CFR by bolo v súlade so spoločným cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu právnych predpisov EÚ¹¹ a záväzkom európskych inštitúcií podporiť jednoduchosť, zrozumiteľnosť a jednotnosť právnych predpisov EÚ.¹²

2.1.2 Ďalšie možné úlohy CFR

Vnútroštátni zákonodárci by mohli využiť CFR pri transpozícii smerníc EÚ v oblasti zmluvného práva do vnútroštátnych právnych predpisov. Tiež by mohli čerpať z CFR pri schvaľovaní právnych predpisov v oblasti zmluvného práva, ktoré nie sú regulované na úrovni Spoločenstva.

Ďalšia úloha, navrhnutá Európskym parlamentom je možné využitie CFR pri arbitráži. Arbitri by mali možnosť odvolávať sa na CFR a nájsť nezaujaté a vyvážené riešenie na vyriešenie konfliktov vznikajúcich medzi zmluvnými stranami.

CFR môže tiež zohrávať úlohu pri rozvoji ďalších opatrení identifikovaných v Akčnom pláne. EP napríklad naznačil, že CFR by sa

¹¹ Akčný plán "Zjednodušenie a zlepšenie regulačného prostredia" (COM (2002) 278).

¹² Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva, (Ú. v. EÚ 2003/C 321/01).

mohlo ďalej vypracovať do súboru štandardných zmluvných podmienok, ktoré by boli prístupné právnickej verejnosti. Komisia súhlasí s tým, že by bolo žiadúce aby sa používalo CFR tak, ako je to len možné pri realizácii opatrenia II Akčného plánu. Navyše CFR by s najväčšou pravdepodobnosťou slúžilo ako základ pre rozvoj možného fakultatívneho nástroja.

Komisia tiež zvažuje návrh, že by mohla začleniť CFR do zmlúv uzavretých so svojimi zmluvnými partnermi. CFR by sa mohlo používať ako doplnok platného vnútroštátneho práva. Komisia bude tiež podporovať iné inštitúcie a orgány, aby používali CFR pri uzatváraní zmlúv s tretími stranami.

A na záver CFR, založené na *acquis* ES a na najlepších riešeniach, ktoré sú spoločné pre zmluvné právo členských štátov, by mohol inšpirovať Európsky súdny dvor pri interpretácii *acquis* v oblasti zmluvného práva.

2.1.3 Právna povaha CFR

Niekoľkí z tých, ktorí prispeli do Akčného plánu, nastolili otázku právnej povahy CFR. Návrhy sú rôzne, od záväzného právneho aktu prijatého Radou a Európskym parlamentom až po nezáväzný nástroj prijatý Komisiou.

Komisia uvažuje v tejto fáze, že CFR by bolo nezáväzným nástrojom. Komisia však bude vo veľkej miere konzultovať so všetkými zainteresovanými stranami pri vypracovávaní CFR. V tomto kontexte môže byť táto otázka nastolená opäť.

2.2 Podpora používania štandardných zmluvných podmienok v celej EÚ (Opatrenie II Akčného plánu)

2.2.1 Návrhy Komisie v Akčnom pláne

Druhé opatrenie sa usilovalo podporiť vypracovanie štandardných zmluvných podmienok („Standard Terms and Conditions“, STC) pre používanie v celej EÚ nie len v jedinom právnom poriadku. V súčasnosti si zainteresované strany často myslia, že musia používať rôzne STC, vzhľadom na existenciu rôznych obligatórnych požiadaviek v zákonoch členských štátov, buď v zmluvnom práve alebo v iných oblastiach práva (napr. rozdiely v práve občianskoprávných deliktov môžu vyžadovať rôzne zmluvné podmienky v otázkach ručenia). Existuje veľa príkladov, kedy sa STC používalo úspešne v prípadoch týkajúcich sa problémov, ktoré bežne vyžadujú použitie aj iných zmlúv.

Aj v prípadoch, kde sa v súčasnosti používa STC jednej krajiny je pravdepodobné, že budú tiež k dispozícii riešenia prijateľné v celej EÚ. Zdá sa, že neexistuje dostatočná informovanosť o dostupnosti takýchto riešení pre celú EÚ, preto Akčný plán navrhuje komplexnú iniciatívu na zvýšenie znalosti o existujúcich možnostiach.

2.2.2 Reakcie zainteresovaných strán a iných

Niektorí opýtaní vítajú navrhovaný prístup, iní sú skeptickí voči zaangažovanosti Komisie v tejto oblasti, nakoľko si myslia, že Komisia plánuje sama skoncipovať STC. Toto rozhodne nie je zámerom Komisie. Obsah STC by mali určiť účastníci trhu a rozhodnutie, či použiť STC, je rozhodnutím pre hospodárske subjekty. Komisia má v úmysle fungovať len ako sprostredkovateľ a „čestný prostredník“, to znamená zabezpečovať zainteresovaným stranám, aby sa mohli stretnúť bez toho, aby im zasahovala do podstaty veci.

Tieto otázky sa rozoberali na workshope 19. januára,¹³ ktorý sa zameriaval najmä na využitie STC v obchode pri podnikateľských transakciách (B2B), rovnako ako pri zmluvách medzi podnikateľským sektorom a vládou (B2G). Dospelo sa k dvom základným záverom:

Po prvé, existuje všeobecná dohoda, že STC pre celú EÚ by sa mohlo úspešne používať v dosť veľkom počte prípadov napriek tomu, že ešte tu sú stále nejaké právne a administratívne prekážky v určitých oblastiach. Komisia s pomocou zainteresovaných strán vypracuje súpis najviditeľnejších prekážok.

Po druhé, dohodlo sa, že by bolo užitočné sa oboznámiť s existujúcimi možnosťami, obzvlášť tým spôsobom, že by sa poskytovali systémové informácie o úspešných príkladoch STC v celej EÚ na internetovej stránke, ktorú by spravovala Komisia.

2.2.3 Opatrenia: internetová stránka propagujúca rozvoj a používanie STC v EÚ

Vzhľadom na všetky tieto príspevky, Komisia usúdila, že by bolo prospešné sa oboznámiť s existujúcimi možnosťami. Komisia sa zameria na STC, ktoré sa týkajú transakcií B2B a B2G.

Berúc do úvahy hodnotenie týchto činností, je možné, že budú navrhnuté ďalšie opatrenia a môže sa ďalej zväziť rozšírenie tejto činnosti.

2.2.3.1 Platforma na výmenu informácií o existujúcom a plánovanom STC v EÚ

Komisia bude poskytovať internetovú stránku, na ktorej si môžu účastníci trhu vymieňať informácie o STC v EÚ, ktoré práve používajú alebo plánujú rozvinúť. Za zverejnené informácie budú výhradne zodpovedné zainteresované strany, ktoré ich predkladajú. Takéto zverejnenie nebude znamenať uznanie žiadnej právnej alebo komerčnej platnosti príslušných STC. Pred začatím sa obráti Komisia na zainteresované strany, aby získala presné informácie o tom, aké informácie používatelia potrebujú a aké informácie sú organizácie ochotné zverejniť na internetových stránkach.

¹³ Pozri poznámku pod čiarou 6.

Tieto informácie by mali tiež umožniť zainteresovaným stranám vyhnúť sa chybám a využiť pozitívne skúsenosti z minulosti. Komisia sa preto nechystá sama definovať súhrn „tých najlepších postupov“.

2.2.3.2 *Usmernenie pre vzťah medzi pravidlami hospodárskej súťaže a STC v EÚ*

Komisia nemá v úmysle v tomto štádiu zverejniť špeciálne usmernenie viažuce sa na rozvoj a používanie STC. Už naznačila, že vo všeobecnosti má pozitívny postoj k dohodám, ktoré podporujú ekonomické prenikanie na spoločný trh alebo napomáhajú rozvoju nových trhov a zlepšených dodávateľských podmienok.¹⁴ Hoci dohody o rozvoji a používaní STC v EÚ sú vnímané pozitívne, v určitých prípadoch dohody alebo spoločné postupy používania STC môžu byť nekompatibilné s pravidlami hospodárskej súťaže.

Vzhľadom na toto Komisia upozorňuje na jej „Usmernenia o uplatniteľnosti článku 81 Zmluvy o založení ES na horizontálne dohody o spolupráci“,¹⁵ obzvlášť oddiel 6, ktorý stanovuje usmernenie o štandardizácii dohôd. Hoci sa konkrétne nevzťahujú na dohody o STC, zainteresované strany ich môžu použiť ako usmernenie, aby sa vyhli problémom, keď pristúpia na používanie STC.

2.2.3.3 *Identifikácia legislatívnych prekážok pri používaní STC v EÚ*

Komisia preskúma spolu so zainteresovanými stranami, či a ak je tomu tak, aké legislatívne prekážky existujú pre STC v EÚ v jednotlivých členských štátoch, za účelom ich eliminácie tam, kde je to potrebné a vhodné. Toto sa môže diať na dobrovoľnej báze zo strany dotknutého členského štátu, prostredníctvom konania o porušení zo strany Komisie v prípadoch, kde prekážky porušujú právo EÚ alebo v prípadoch, keď sa neporušuje právo prostredníctvom iného opatrenia EÚ, napríklad legislatívneho opatrenia.

V prvom prípade Komisia zorganizuje o tomto prieskum po konzultáciách so zainteresovanými stranami o jeho obsahu a štruktúre, aby zaručila, že sa prieskum zameria na aspekty relevantné pre účastníkov trhu.

2.3 Sektorovo nešpecifické opatrenie – Fakultatívny nástroj v európskom zmluvnom práve (Opatrenie III Akčného plánu)

Akčný plán dospel k záveru okrem iného, že v tomto štádiu neexistujú indikácie o tom, že by uplatňovaný sektorový prístup viedol k problémom

¹⁴ Oznámenie Komisie č. 2001/C 3/02, (Ú. v. ES C3/2 zo 6. januára 2001) bod 169.

¹⁵ Ibid.

alebo že by sa od neho malo upustiť. Ale aj napriek tomu sa považovalo za vhodné preskúmať, či použitie sektorovo nešpecifických opatrení ako napríklad fakultatívny nástroj, by sa mohlo požadovať na riešenie problémov v oblasti Európskeho zmluvného práva.

Komisia má v úmysle pokračovať v tomto procese paralelne s prácou na rozvoji CFR, berúc do úvahy doteraz obdržané pripomienky od zainteresovaných strán o ich prioritách pokiaľ ide o parametre ktoréhokoľvek z nástrojov, ak by ich bolo potrebné použiť. V tomto ohľade proces rozvoja CFR a obzvlášť konzultácie zainteresovaných strán pravdepodobne poskytnú relevantné informácie.

Komisia vytvorí konkrétne príležitosti na výmenu informácií o opodstatnenosti takého nástroja. Hoci je ešte predčasné špekulovať o možnom výsledku úvah, je dôležité vysvetliť, že zámerom Komisie nie je navrhnúť nejaký „európsky občiansky zákonník“, ktorý by harmonizoval európske zmluvné právo členských štátov, a tiež by sa tieto úvahy nemali vnímať ako nejaký spôsob, ktorý by spochybňoval súčasné postupy, ktoré podporujú voľný obeh na základe flexibilných a účinných riešení.

Pre úvahy o potrebe nástroja na základe príspevkov k akčnému plánu a úvah samotnej Komisie bolo stanovených niekoľko parametrov. Tieto zahŕňajú potrebu zobrať do úvahy rozdiely medzi transakciami so spotrebiteľmi a medzi podnikateľskými subjektami alebo verejnými inštitúciami, mieru do akej iné riešenia, vrátane STC v EÚ už ponúkajú uspokojujúce riešenia a potrebu rešpektovať rôzne právnu a administratívnu kultúru v členských štátoch. Tieto parametre bude nutné vziať do úvahy pri budúcich diskusiách o náležitosti tohto nástroja. Niektoré z týchto parametrov sú vysvetlené v prílohe II.

Navyše, ak sa identifikujú problémy, ktoré vyžadujú riešenia na úrovni EÚ, Komisia pristúpi k podrobnejšiemu ohodnoteniu dopadu, za účelom stanovenia povahy a obsahu týchto riešení.

3. PRÍPRAVA A VYPRACOVANIE „SPOLOČNÉHO REFERENČNÉHO RÁMCA“

3.1 Príprava: výskum a účasť inštitúcií EÚ, členských štátov a iných zainteresovaných strán

3.1.1 Prehľad

V snahe zabezpečiť vysokú kvalitu CFR, bude Komisia financovať trojročný výskum v rámci šiesteho rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj.¹⁶ Návrhy na výskum boli ohodnotené a očakáva sa skoré začatie prác.

Do roku 2007 sa očakáva od vedeckých pracovníkov predloženie záverečnej správy, ktorá poskytne všetky potrebné prvky na vypracovanie CFR Komisiou. Malo by to preto zahŕňať návrh CFR,

¹⁶ Rozhodnutie č. 1513/2002/EC (Ú. v. ES L 232, 29.8.2002 s. 1).

ktorý bude podľa odborníkov vhodný na účely stanovené Akčným plánom.

3.1.2 Účasť zainteresovaných strán

Ako bolo zdôraznené všetkými respondentmi Akčného plánu účasť zainteresovaných strán v tomto procese je nevyhnutná.

Na spoločnej konferencii EP a Komisie v apríli 2004 boli v snahe dosiahnuť spoluúčasť navrhnuté a podporené štyri kritéria:

- Rôznorodosť právnych tradícií: musí sa zobrať do úvahy škála rôznych právnych tradícií v EÚ;
- Vyváženosť ekonomických záujmov: musia sa zobrať do úvahy záujmy širokej škály podnikateľských činností z rôznych ekonomických sektorov od malých a stredných podnikov až po medzinárodné spoločnosti, rovnako ako spotrebiteľov a právnikov;
- Zaangažovanosť: zainteresované strany musia venovať skutočné zdroje na zabezpečenie nepretržitého, podstatného prínosu;
- Technická expertíza: zabezpečiť detailnú spätnú väzbu a atraktívnosť pre vedeckých pracovníkov.

Tieto kritériá sa budú brať do úvahy pri zostavovaní štruktúr naznačených nižšie. Štruktúry v prvej línii budú tvoriť časť dohody medzi Komisiou a odborníkmi:

Prvá línia: technická stránka

- Komisia ustanoví sieť expertov zo zainteresovaných strán za účelom vytvárania nepretržitého, podrobného príspevku k prípravným prácam vedeckých pracovníkov.
- Budú sa organizovať pravidelné workshopy na všetky témy, aby sa umožnilo zainteresovaným stranám identifikovať praktické kroky, ktoré je potrebné vziať do úvahy a poskytnúť spätnú väzbu. Na každú tému sa budú organizovať workshopy tak, aby zainteresované strany a Komisia mohli sledovať vývoj prác. Témy workshopov budú konkrétne a počet účastníkov na každom workshope bude limitovaný, aby sa zaručila účinnosť.
- Tento proces bude podporovaný internetovou stránkou prístupnou vedeckým pracovníkom, odborníkom zo zainteresovaných strán, Komisii, odborníkom z členských štátov a EP. Návrhy budú aktualizované na tejto internetovej stránke tak, ako ich vedeckí pracovníci vypracujú a do úvahy sa vezmú pripomienky zainteresovaných strán.

- Keď sa už raz prijímú rozhodnutia o tom, ako rozdeliť rôzne aspekty, bolo by vhodné zaviesť nejaké usmernenia pre fungovanie po technickej stránke, aby sa zaručilo, že vedeckí pracovníci a zainteresované strany jasne a rovnako pochopia tento proces. Toto by mohlo zahŕňať štruktúru, ktorá by zabezpečovala celkovú koordináciu príspevku zainteresovaných strán, také ako napríklad riadiacu skupinu, v ktorej by boli členovia vedeckého výskumu a odborníci zo zainteresovaných strán.

Druhá línia: politické hľadisko a revízia

Komisia:

- Zabezpečí pravidelne najnovšie informácie pre Európsky parlament a Radu o prograse tak, ako o to požiadali
- Zorganizuje pravidelne podujatia na vysokej úrovni, ktorých súčasťou budú EP a členské štáty
- Ustanoví pracovnú skupinu odborníkov z členských štátov, aby zaručila, že budú informovaní o prograse a budú mať príležitosť na spätnú väzbu

Navyše, tieto dve línie by sa mohli pravidelne zlučovať, aby vytvorili diskusné fórum, ktoré by umožnilo diskusiu v širšom kontexte.

3.1.3 Možná štruktúra a obsah CFR

Výskum pripravujúci CFR bude mať za cieľ identifikovať najlepšie riešenia, berúc do úvahy vnútroštátne zmluvné právo (judikatúru, ako aj zaužívané postupy), *acquis ES* a relevantné medzinárodné nástroje, obzvlášť Dohovor OSN o zmluvách pre medzinárodný obchod s tovarom z roku 1980. Iné existujúce materiály budú tiež relevantné a budú sa brať do úvahy a zároveň sa bude zaručovať, že CFR vyhovuje špecifickým požiadavkám EÚ.

Predpokladaná štruktúra pre CFR (príklad možnej štruktúry sa nachádza v prílohe I) je taká, že najprv sa stanovujú spoločné základné zásady zmluvného práva, vrátane pokynov, kedy možno žiadať o výnimky z týchto základných zásad. Po druhé sa tieto základné zásady podporujú definíciami kľúčových pojmov. Po tretie sa tieto zásady a definície doplnia modelovými pravidlami, ktoré budú tvoriť prevažnú väčšinu CFR. Mohlo by sa počítať s rozdielom medzi modelovými pravidlami platnými na zmluvy uzatvorené medzi podnikateľskými subjektami alebo súkromnými osobami a modelovými pravidlami platnými na zmluvy medzi podnikateľským subjektom a spotrebiteľom.

Niektorí respondenti identifikovali oblasti, ktoré by podľa nich mali byť zahrnuté do CFR. Mnohé z týchto súvisia so všeobecnými koncepciami, ktoré nie sú špecifické pre konkrétne typy zmlúv alebo zmluvné strany.

Základným kritériom na určenie, ktoré oblasti je potrebné pokryť, by mala byť užitočnosť v zmysle zvýšenej koherentnosti *acquis*.

Sú však dva druhy zmlúv, ktoré boli špeciálne spomenuté a to spotrebiteľské a poisťné zmluvy. Komisia očakáva, že pri prípravách CFR sa bude venovať špeciálna pozornosť týmto dvom oblastiam. Ďalšie oblasti, ktoré boli konkrétne spomenuté, ktoré by CFR mohlo pokryť boli kúpne zmluvy a služobné zmluvy a články týkajúce sa zachovania a postúpenia vlastníckeho práva na tovar.

Komisia zobrala tiež do úvahy začatú štúdiu, na základe žiadosti EP a Rady o preskúmanie či vznikli problémy z rozdielov v interakcii medzi zmluvným právom a právom občianskoprávných deliktov a medzi zmluvným právom a majetkovým právom.¹⁷ Berúc do úvahy túto štúdiu Komisia dospela k záveru, že nie sú žiadne zjavné problémy vyplývajúce z rozdielov v interakcii medzi zmluvným právom a právom občianskoprávných deliktov v rôznych členských štátoch. Oveľa závažnejšie problémy vyvstávajú z rôznych interakcií medzi zmluvným právom a majetkovým právom v členských štátoch. Príprava CFR bude musieť vzážiť ako vyriešiť tieto problémy do tej miery, aby sa zlepšilo súčasné a budúce *acquis*.

3.2 Vypracovanie „Spoločného referenčného rámca“ Komisiou

3.2.1 Vhodnosť pre ciele Akčného plánu

Pre Komisiu nie je záväzná záverečná správa vedeckých pracovníkov a Komisia ju doplní a zmení tam, kde je to nutné, aby dosiahla ciele Akčného plánu.

3.2.2 Test realizovateľnosti

Pri hodnotení záverečnej správy vedeckých pracovníkov Komisia zabezpečí, aby návrh CFR bol podrobený testu realizovateľnosti na základe konkrétnych príkladov pre predpokladané používanie CFR.

Po prvé toto bude znamenať kontrolu, že návrh CFR je vhodný na používanie pri zlepšovaní *acquis* a pripravovaní právnych predpisov. Toto by mohlo znamenať použitie návrhu CFR ako návrhu na úpravu už existujúcej smernice.

Toto by sa mohlo vykonať, napríklad v rámci plánov Komisie revidovať *acquis* spotrebiteľského práva a v rámci akýchkoľvek opatrení vyplývajúcich z revidovania smernice 2000/35/ES o boji proti oneskoreným platbám pri obchodných transakciách.¹⁸

Takto získané skúsenosti budú zapracované pred záverečným prijatím CFR Komisiou.

¹⁷ Pozri poznámku pod čiarou 1.

¹⁸ Ú. v. ES L 200, 8.8.2000, s. 35.

Po druhé, návrh CFR by mohol byť na skúšku použitý aj inými inštitúciami. V tejto fáze by sa mohlo obrátiť na členské štáty, aby preskúmali transpozíciu vzorky už existujúcich právnych predpisov a zvažili do akej miery by k tomu tento návrh prispel. Bolo by tiež potrebné otestovať vhodnosť návrhu CFR na použitie pri opatreniach II a III, opäť za pomoci konkrétnych príkladov. Rovnako sa budú hľadať spôsoby ako skontrolovať vhodnosť návrhu CFR ako nástroja pre medzinárodnú arbitráž alebo v zmluvných vzťahoch samotnej Komisie.

3.2.3 Konzultácie o CFR Komisie

Výsledkom tohto rozpracovania bude CFR Komisie, ktorý bude predložený na záverečné konzultácie. EP, Rada a členské štáty budú požiadané, aby preskúmali záverečnú správu vedeckých pracovníkov a hodnotenie Komisie. Môže sa vytvoriť aj interinštitucionálna pracovná skupina, ktorá by mohla diskutovať o použití CFR počas legislatívneho procesu. Prostredníctvom tej istej skupiny sa môže pokračovať v konzultáciách vnútroštátnych odborníkov členských štátov, ktorí budú sledovať prípravné práce.

Ďalším krokom bude otvorená diskusia vo forme Bielej knihy, čím by sa umožnilo prispieť zainteresovaným stranám. Za tým účelom bude CFR Komisie preložený do všetkých oficiálnych jazykov EÚ. Zainteresované strany budú mať aspoň šesť mesiacov na pripomienky k návrhu Komisie. Diskusia umožní podrobné zváženie obsahu CFR a poskytne možnosť poukázať na rozdiely medzi jazykovými verziami, aby sa zaručilo, že záverečné verzie sú plne kompatibilné a jasne zrozumiteľné vo všetkých jazykoch.

3.2.4 Prijatie CFR Komisiou

Prijatie CFR Komisiou sa predpokladá na rok 2009. CFR bude všeobecne uverejnený, vrátane v *Úradnom vestníku Európskej únie* a revidovaný tak ako bude potrebné. Mechanizmy na aktualizáciu CFR budú stanovené.

ANNEX I

Possible structure of the CFR

The main goal of the CFR is to serve as a tool box for the Commission when preparing proposals, both for reviewing the existing *acquis* and for new instruments. To that aim, the CFR could be divided into three parts: fundamental principles of contract law; definitions of the main relevant abstract legal terms and model rules of contract law.

CHAPTER I – Principles

The first part of the CFR could provide some common fundamental principles of European contract law and exceptions for some of these principles, applicable in limited circumstances, in particular where a contract is concluded with a weaker party.

Example: Principle of contractual freedom; exception: application of mandatory rules; Principle of the binding force of contract; exception: e.g. right of withdrawal; principle of good faith

CHAPTER II – Definitions

The second part of the CFR could provide some definitions of abstract legal terms of European contract law in particular where relevant for the EC *acquis*.

Examples: definition of contract, damages. Concerning the definition of a contract, the definition could for example also explain when a contract should be considered as concluded.

CHAPTER III – Model rules

SECTION I – Contract

1. Conclusion of a contract: i.e. notion of offer, acceptance, counteroffer, revocation of an offer, time of conclusion of a contract.
2. Form of a contract: i.e. written contract, oral contract, electronic contract and electronic signature.
3. Authority of agents: direct and indirect representation.
4. Validity: i.e. initial impossibility, incorrect information, fraud, threats.
5. Interpretation: i.e. general rules of interpretation, reference to all relevant circumstances.
6. Contents and effects: i.e. statements giving rise to contractual obligation, implied terms, quality of performance, obligation to deliver the goods / provide the services, conformity of the performance with the contract.

SECTION II – Pre-contractual obligations

1. Nature of pre-contractual obligations (mandatory or not)
2. Pre-contractual information obligations:
 - a. General/Form: i.e. written information, by any clear and comprehensible way.
 - b. Information to be given before the conclusion of the contract: i.e. information regarding the main characteristics of goods or services, price and additional costs, regarding the rights of the consumer, specific information for e-contracts.
 - c. Information to be given at the conclusion of the contract: i.e. information regarding the right to ask for arbitration.
 - d. Information to be given after the conclusion of the contract: i.e. obligation to notify any modification of the information.

SECTION III – Performance / Non-Performance:

1. General rules: i.e. place and time of performance, performance by a third party, time of delivery, place of delivery, costs of performance.
2. Non-performance and remedies in general:
 - a. Non-performance : notion of breach of contract
 - b. Remedies in general: i.e. remedies available, cumulation of remedies, clause excluding or restricting remedies.
3. Particular remedies for non-performance: i.e. right to performance, to terminate the contract (right of rescission), right of cancellation, right for a price reduction, repair, replacement, right to damages and interest.

SECTION IV – Plurality of parties

1. Plurality of debtors
2. Plurality of creditors

SECTION V – Assignment of claims

1. General principles: i.e. contractual claims generally assignable, partial assignment, form of assignment.

2. Effects of assignment as between Assignor and Assignee: i.e. rights transferred to assignee, when assignment takes effects.
3. Effects of assignment as between Assignee and Debtor: i.e. effect on debtor's obligation, protection of debtor.

SECTION VI – Substitution of new debtor - Transfer of contract

1. Substitution of new debtor: i.e. effects of substitution on defences and securities
2. Transfer of contract

SECTION VII – Prescription

1. Periods of prescription and their commencement
2. Extension of period
3. Renewal of periods
4. Effects of prescription

SECTION VIII – Specific rules for contract of sales

SECTION IX – Specific rules for insurance contracts

ANNEX II

Parameters concerning the optional instrument – For further discussion on the opportuneness of this instrument

This annex presents some parameters concerning an optional instrument which should be taken into account during the further discussion on its opportuneness.

1. Concerning the general context of an optional instrument:

The existing legal framework, in particular existing European legislation relating to contract law and the ongoing work regarding the future Regulation on the law applicable to contractual obligations should be taken into account within this reflection process. The results of measure I regarding the improvement of the *acquis* as well as those of measure II will have to be considered.

Moreover, an extended impact assessment will have to be carried out regarding this measure. Such an exercise implies that, among others, the following questions are considered before any decision on the adoption of an optional instrument:

- What problem(s) are being addressed?
- What is the overall policy objective, in terms of the desired impacts?
- What would happen under a ‘no change’ scenario?
- What other options are available to meet the objectives? (eg different types of action, more or less ambitious options)
- How are subsidiarity and proportionality taken into account?
- What are types and the scale of positive and negative impacts associated with each option – whether economic, social, environmental – and are there tensions/trade offs between them?
- How can the positive impacts be maximised and negative impacts minimised? Are any associated measures needed to achieve this?
- Who is affected? Are any specific groups particularly affected?
- Are there impacts outside the EU?
- How will the instrument be implemented and the impact in practice monitored and evaluated?
- What were the views of stakeholders?

2. Concerning the binding nature of an optional instrument

In the Action Plan, the Commission presented different possible approaches concerning the binding nature of an optional instrument. This instrument could either be a set of rules on contract law which would apply unless its application is excluded

by the contract of the parties (“*opt out*”) or a purely optional model which would have to be chosen by the parties through a choice of law clause (“*opt in*”). The latter would give parties the greatest degree of contractual freedom.

Respondents’ positions on this issue were clear, with most favouring an “*opt in*” model. The governments which expressed an opinion on this point, supported the “*opt in*” model which they consider being of great importance in preserving the principle of contractual freedom. Businesses also supported such a voluntary scheme and again stressed the importance of the general principle of contractual freedom. Further, almost all legal practitioners called for an “*opt in*” solution. Finally, a majority of academics seemed also to prefer this solution.

The Commission shares stakeholders’ view of the importance of the principle of contractual freedom and had already underlined in the Action Plan that the principle of “*contractual freedom should be one of the guiding principles of such a contract law instrument*” and that consequently “*it should be possible for the specific rules of such a new instrument, once it has been chosen by the contracting parties as the applicable law to their contract, to be adapted by the parties according to their needs*”. A limit to contractual freedom would only be acceptable in relation to some mandatory provisions contained in the optional instrument, particularly provisions aiming to protect consumers (see point 4 below).

In that context, and as suggested by contributors, the Commission considers that future consultations and debates should follow this direction and should take into account the coherence of such an optional instrument with the Rome Convention of 1980 on the law applicable to the contractual obligations and the subsequent Green Paper of January 2003 on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation. This latter point was underlined by all respondents.

Contributors to the Action Plan mentioned different approaches which could be used as a basis for further reflection on the question of the articulation of an optional instrument and the successor of the Rome Convention (“Rome I”). The first suggestion, as put forward by some contributors, would be to adopt the optional instrument as international uniform law. The main example of an instrument adopted as international uniform law is the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). Within that approach, the optional instrument would contain a provision relating to its scope¹⁹ and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. Moreover, for all the aspects of contract law not provided by the optional instrument, the parties would use the national law applicable according to the provisions of Rome I. The second approach presented by respondents to ensure such coherence would be through Article 20 of the Rome Convention²⁰. In this case, the optional instrument would again contain a clause relating to its scope and Rome I would not then apply to matters regulated by the optional instrument. An adaptation of Article 20 could be envisaged. Finally, the

¹⁹ The scope clause could provide that the optional instrument is applicable to contracts where at least one of the parties is established in a Member State.

²⁰ Article 20 of the Rome Convention: “This Convention shall not affect the application of provisions which, in relation to particular matters, lay down choice of law rules relating to contractual obligations and which are or will be contained in acts of the institutions of the European Communities or in national laws harmonized in implementation of such acts”.

third possibility suggested by stakeholders would be to adopt the optional instrument as a Community instrument, which would not benefit from any priority over Rome I and that the parties could choose as applicable law to their contract on the base of Article 3²¹ of the Rome Convention. In this case, the optional instrument would not contain any scope clause but only provisions of substantive law. As suggested by stakeholders, Article 3, paragraph 1 could be interpreted in a way to leave the possibility for the parties to choose the optional instrument as applicable law to their contract. The possibility of such interpretation could be clarified in Rome I.

It is clear from the approaches suggested by respondents that the works undertaken on the conversion of the Rome Convention into a Community instrument and its modernisation and those on European Contract Law need to be coherent. Even if it is too premature to take any decision on the opportuneness and adoption of the optional instrument, it is important to ensure that the future Community instrument “Rome I” takes into account the possibility of a coherent articulation of its provisions with a possible future optional instrument.

3. *Concerning the legal form of an optional instrument*

In the Action Plan, the Commission suggested that an optional instrument could take the legal form of a regulation or a recommendation which would exist in parallel with, rather than instead of, national contract laws.

As we have seen above, a great majority of respondents expressed its preference for an “*opt in*” instrument. If this approach is followed, there is significant support for a regulation. However, among the academics’ contributions, some are in favour of a non-binding instrument, for example a recommendation.

For an “opt-out” instrument a regulation would be more appropriate as, unlike a recommendation, it is directly applicable. For an “opt-in” instrument, the choice of its legal form will depend on the approach chosen for the articulation of this instrument with the successor of the Rome Convention (see point 1 above). In this context, in the light of the three approaches suggested by stakeholders, the form of a Regulation may seem more appropriate.

4. *Concerning the content of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission made clear that in reflecting on the content of a non-sector-specific instrument, the future CFR should be taken into account. The content of this CFR would be likely to serve as a basis for the discussions on the optional instrument. On that point, most of the stakeholders agreed with the Commission view even if the question of whether the new instrument should cover the whole scope of the CFR or only parts of it was left open.

The question of whether this optional instrument should contain only some general contract law components or also components for specific contracts which are of a

²¹ Article 3.1 of the Rome Convention: “A contract shall be governed by the law chosen by the parties. The choice must be expressed or demonstrated with reasonable certainty by the terms of the contract or the circumstances of the case. By their choice the parties can select the law applicable to the whole or a part only of the contract.”

great economic importance in the internal market, i.e. contract of sale or services, was also left open in the Action Plan. Many stakeholders agreed on the fact that an optional instrument should contain some provisions of general contract law as well as provisions relating to specific contracts which have significant importance for cross-border transactions. Concerning provisions of general contract law, stakeholders suggested that the optional instrument could contain, for instance, provisions relating to the conclusion, validity and interpretation of contracts as well as performance, non-performance and remedies. Concerning specific contracts, several suggestions were made: the optional instrument should contain rules relating to contract of sale, exchange, donation, lease, cross-border financial transactions and contracts of insurance. Some stakeholders also expressed the view that the optional instrument should cover areas of law linked to contract law, i.e. security law, unjust enrichment as well as rules on credit securities on movable goods.

Thus, according to these contributions, an optional instrument could have different components, i.e. parts relating to general contract law and/or certain specific contracts. However, the exact content of an optional instrument and which sectors should receive special attention will need to be further discussed. An optional instrument should only contain those areas of contract law, whether general or specific to certain contracts, which clearly contribute to addressing identified problems, such as barriers to the smooth functioning of the internal market.

5. *Concerning the scope of an optional instrument*

Concerning the scope of an optional instrument, two main issues can be identified which would need to be addressed through further reflection.

Firstly, in the Action Plan, the Commission raised the question of whether an optional instrument should cover solely business-to-business transactions or also business-to-consumer contracts. In the latter case, the new instrument would contain mandatory provisions concerning consumer protection. The Commission underlined the importance of the principle of contractual freedom that allows parties, once they have decided to apply the optional instrument to their contract, to adapt this instrument according to their needs. However, it also noted that this freedom could be restricted by the mandatory character of some limited provisions of the new instrument, e.g. those relating to consumer protection.

In answering this question, it is important to remember the main goal of the optional instrument, namely the smoother functioning of the internal market. It is clear that including business-to-business transactions would facilitate that goal. However, business-to-consumer transactions are also of great economic importance for the internal market and, to that extent, their inclusion would be justified. In this case, consumers would need to be afforded a sufficiently high level of protection to ensure benefits for the demand-side of the market (consumers) as well as the supply-side (businesses). In that context, most stakeholders considered that a new instrument should apply to business-to-consumer transactions as well and so include mandatory rules to ensure a high level of consumer protection.

Here it should be noted that national mandatory rules, applicable on the basis of Articles 5 and 7 of the Rome Convention, can increase transaction costs and constitute obstacles to cross-border contracts. In that context, the introduction in the

optional instrument of mandatory provisions in the meaning of in Articles 5 and 7 of the Rome Convention could represent a great advantage: the parties, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, would know from the moment of the conclusion of the contract which mandatory rules are applicable to their contractual relationship. That would provide legal certainty in cross border transactions and the relevant providers of services and goods could market their services or products throughout the whole European Union using one single contract. The optional instrument would then become a very useful tool for the parties. However, in such a situation, it would need to be certain that, where the parties have chosen the optional instrument as applicable law, other national mandatory rules would no longer be applicable. That would depend on the solution chosen for the articulation of the optional instrument with Rome I (see point 1 above).

Secondly, the introduction of the business-to-business transactions within the scope of the optional instrument raises another issue. It concerns the articulation of the optional instrument and the Vienna Convention on the International Sale of Goods (CISG). In its Action Plan, the Commission asked for some comments on the scope of the optional instrument in relation to the CISG. Many stakeholders presented their view on this issue. All of them agreed on the necessity to ensure coherence between an optional instrument and the CISG. However, there was less consensus on how to ensure such coherence: while some considered that the optional instrument should only provide for complementary rules to the CISG, others proposed that the CISG should become part of the optional instrument.

The question of the relationship between the optional instrument and the CISG would depend, on the one hand, on the scope of the optional instrument²², and, on the other hand, on the binding nature of this new instrument, i.e. “*opt in*” or “*opt out*”. As noted in point 1, the majority of respondents favoured an “*opt in*” instrument. In a scenario where the optional instrument was an “*opt in*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, by choosing the optional instrument as applicable law to their contract, the parties would have tacitly excluded the application of the CISG on the base of Article 6 of the CISG²³. However, in the alternative scenario of an “*opt out*” instrument applicable to business-to-business international sales of goods, the problem of determining the appropriate application of the two instruments could be more difficult to solve. That would be an argument in favour of an “*opt in*” instrument, an approach preferred so far by stakeholders.

6. *Concerning the legal base of an optional instrument*

In its Action Plan, the Commission launched the reflection on the legal base of a new instrument and welcomed comments from stakeholders. However, very few contributors expressed their view on that issue. While one Member State proposed Article 308 of the TEC for an “*opt in*” instrument and Article 95 TEC for an “*opt out*” scheme, a group of academic lawyers preferred Article 65 TEC.

²² If the optional instrument is not applicable to international sales of goods, there is no problem of competition between this optional instrument and the CISG.

²³ Article 6 of the CISG: “The parties may exclude the application of this Convention or, subject to article 12, derogate from or vary the effect of any of its provisions.”

The question of the legal base is closely linked with the questions of the legal form of the optional instrument (see point 2 above), of its content (see point 3 above) and its scope (see point 4 above). More reflections on the important issue of the legal base will be necessary within a larger debate on the parameters of an optional instrument.